

İSTİHDAM KAYBININ 200 BİNİ AŞTIĞINI BELİRTEN TGSD BAŞKANLARI:

Sıra iflas, kapanma ve konkordatlarda

YENER KARADENİZ/ADIYAMAN

Tekstil ile birlikte hazır giyim sektöründe de geçen yıl başlayan daralmanın yol açtığı istihdam kaybı, son 1 yılda 200 bine yaklaştı. Kapasitelerin de aynı sürede yüzde 50'ye yakın gerilediğine dikkat çeken Türkiye Giyim Sanayicileri Derneği (TGSD) Başkanı Ramazan Kaya, "Şirketler işçi çıkarmada sona geldi. Artık çıkaracak işçi kalmadı. Bundan sonraki dönemde şirket kapanmalarını iflasları, konkordatoları göreceğiz. 2024 de bu yıldan daha iyi olmayacak. İkinci yarından önce toparlanma beklemiyoruz" dedi. TGSD Başkanları Ramazan Kaya ve Sanem Dikmen, Nisan ayında Adıyaman OSB'nin yanında kurdukları 310 konteynerlik bir yaşam alanını ziyaret ederek konteyner kentte yaşayanların kış mevsimine yönelik ihtiyaçlarını ve sektördeki firmaların durumunu yerinde tespit etmek üzere Adıyaman'da temaslarda bulundu. Etkinlikte Gelişim Tekstil'in Adıyaman tesisinde basın mensupları ile bir araya gelen başkanlar hem bölgedeki son duruma hem de sektörde yaşanan son gelişmelere yönelik değerlendirmelerde bulundu.

Tekstil ve hazır giyim sektöründe istihdam kaybının 200 bini aştığını söyleyen TGSD Başkanları Ramazan Kaya ve Sanem Dikmen, bundan sonraki dönemde iflas, şirket kapanması ve konkordatoların görüleceği konusunda uyardı bulundu.

TGSD Başkanları Ramazan Kaya ve Sanem Dikmen, TGSD tarafından Nisan ayında hayata geçirilen konteyner kentte tesisatlarla birlikte, iki başkan, yaşam alanındaki kadınlar için hayata geçirilen halk eğitim merkezlerini de ziyaret etti.

AB'de yüzde 70 olan pay yüzde 59'a düştü

Ramazan Kaya, yapılması gerekenlere ilişkin olarak şu görüşleri paylaştı: "Ar-Ge tasarımlarını ve aktif pazarlama gibi kollarımızı güçlendirmemiz, ürün çeşitliliği ve gamını artırmamız lazım. Pazar çeşitliliği diyoruz ama yeni pazarlarda finansal yapılar bize hizmet etmiyor. Sigorta, garanti gibi yapılar iş dili anlamında aleksun olmadığımız

şekilde. O yüzden yeni pazarlar bulmak zor. Bulduğumuzda gelişmeliyiz. AB'nin ihracatımızdaki payı yüzde 70 civarında idi şimdi yüzde 59'a kadar geriledi. AB'nin genel ithalatında da düşüş var ama bizim bu düşüştü payımıza yüzde 11 düştü. Payımızı rakipler kaptı. ABD'de geçen sene 11 milyar dolar olan sektör ihracatımız 900 milyon dolara geriledi."

Çin bariyeri farklı ülkelere yatırımlarla aşıyor

600 milyar dolarlık dünya hazır giyim sektörü ihracatından Türkiye'nin aldığı payın yüzde 3,5 seviyesinde olduğunu anlatan Kaya, rakip ülkelerin agresif bir şekilde ilerlediğine dikkat çekti. Kaya, "Çin, kısıtlamaları aşmak için üretimini farklı ülkelere kaydırıyor. Şimdi Bangladeş,

Vietnam ve Mısır'da Çinli yatırımcılar var. Uygulanan vergi ve ambargoları bu şekilde aşıyor. Dünya durmuyor. Rakiplerimiz rekabet etme gücümüz yok. 350-400 dolarlarda olan içliük maliyetlerimiz 900 dolarlara ulaştı. Eskiden yüzde 10-15 pahalı idi şimdi ciddi pahalı hale geldik" dedi.

TYP ve 2 bin TL'lik yevmiye işçi bulmayı zorlaştırıyor

Depremden etkilenen bine yakın vatandaşın Nisan ayından bu yana TGSD tarafından hayata geçirilen konteyner kentte yaşadığını belirten Ramazan Kaya, "OSB'ye ait 22 dönüm arazi üzerinde konumlanan yaşam alanında 328 adet konteynerin 280 tanesi dolu. Yerleşimler AFAD tarafından organize ediliyor. Belirli aralıklarla da gelip ihtiyaçları yerinde tespit ederek çözümler geliştiriyoruz" dedi. Kaya'nın verdiği bilgilere göre sektör istihdamının yüzde 20'si depremden etkilenen illerde gerçekleştiriliyordu. Bölgenin sektör kapasitesinden aldığı pay ise yüzde 9 civarında idi. Adıyaman ise bu 11 il arasında hazır giyim sektörü açısından en önemli illerin başında geliyor. Şimdilerde fabrikalarda çarklar dönüyor ancak göç ve Toplum Yararına Programları (TYP) ve kimi alanlarda günlük 2 bin TL'ye ulaşan yevmiyeler nedeniyle çalışanlar hazır giyim sektöründe çalışmaktan imtina ediyor" dedi. Kapasiteler düşük olmasına rağmen eleman arayan ama bulamayan işletmeler bulunduğunu vurgulayan Kaya, "Yarın işler düzeldiğinde hiç eleman bulamayacak. Yetmiş elemanlar bölgeyi ve sektörü terk etti" diye konuştu.

Yıl, 19,6 milyar dolar ihracat ile kapanacak

Ramazan Kaya ve Sanem Dikmen, ihracat ve iç tüketim verilerine yönelik de değerlendirmelerde bulundu. Kaya, "Kasım ayının 21'i itibarıyla ihracatta yüzde 9 ciro kaybı, yüzde 15,5 de adet bazlı düşüş var. Birim fiyatta ise yüzde 10 artış söz konusu. Geçen seneyi 21,2 milyar dolar ihracatla kapatmıştık. Bu sene 23 milyar dolar hedef vardı ama 19,6 milyar dolar ile kapatacağız. Sektörün genel durumuna bakıldı-

ğında kağıt üzerinde iyimser bir tablo ile karşı karşıyayız. Sektör genelinde yüzde 40'lara varan kapasite düşüşleri var" dedi.

"Askeri kıyafet ihracatı düşüşün önünü kesti"

Bunun rakamlara neden bu kadar düşüş yansıdığı konusunda ise Kaya, şu değerlendirmeyi yaptı: "Büyük firmalar bu talepsizlikten daha fazla etkilendi. Küçük firmalar ise bu avantajlarını kullanarak hızlı hareket edebildi. Rusya-Ukrayna savaşı, şimdi İsrail-Filistin savaşı askeri kıyafet ihracatını artırdı. Bu, ihracat düşüşünün önünde az da olsa bariyer oluşturdu. Bu sene sektör zor bir yıl geçiyor. Sıkıntı 2022'nin son çeyreğinde başladı. Ana pazarlarda yaşanan resesyon ve enflasyonist baskı nedeni ile tüketiciler önce giyim alışverişini kesti. Tekstil ve hazır giyim sektörlerinde 200 binin üzerinde çıkış oldu. Artık çıkış olmaz, çıkarılacak adam kalmadı. Optimum noktalar bozuldu. Sektörün karşılık ve para kazanamama durumu var. Şu anda herkes konkordato çalışıyor. Kondisyon düşer-

se konkordato olur" dedi. 2024 için de işlerin çok parlak olmadığını dile getiren Kaya, "Minimum 6 ay daha bu şekilde gider. İkinci yarıda faizin durumuna göre sektör yön bulacak. Haziran-Eylül arasında hareketlilik başlar ama 2024'te de 2023'ten farklı bir yıl görmeyeceğiz" dedi.

İki sektörde eşik değerini altında

Sektöre yönelik veriler de benzer bir durumu işaret ediyor. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından son açıklanan verilere göre 2022 Ağustos ayından 2023 Ağustos ayına kadar geçen sürede tekstil ve hazır giyim sektöründe faaliyet gösteren şirket sayısı 311 adet azalırken istihdam sayısı ise 1 milyon 246 binden 1 milyon 80 bine düştü. Ağustos ayı itibarıyla 165 bini aşan istihdam kaybının 200 bini geçtiği tahmin ediliyor. Giyim sanayisinde kapasite kullanım oranı ise Ekim 2023 itibarıyla yüzde 76,4 iken bu oran tekstilde 70,7'de bulunuyor. Yine Ekim ayı ISO PMI sektör verilerine göre de 45,1 ile en düşük PMI verisinin tekstil sektöründe iken hazır giyim de 46,1 ile eşik değerini altında kaldı.

özgen@ögenel.com

Özgen Acar

Kavşak

Yaşasın RTE Ekonomisi! 3

AKP Genel Başkanı **Recep Tayyip Erdoğan** (RTE) 2014'te Cumhurbaşkanlığı koltuğuna oturduğunda ÜFE'de artış yüzde 18,4, TÜFE'de ise yüzde 13,9 idi... Geçen yıl ise yüzde 64,27 ve 97,72'ye yükseldiler... "Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK)" verilerine göre "Tüketici Fiyat Endeksi (TÜFE)" Ekim ayında yüzde 3,43 oranında artış göstermiş! Yıllık düzeyde yüzde 61,36 olmuş... Türkçesi ile her vatandaşın cebindeki 100 TL'nin 61,36 TL'si çöp sepetine girmiş! Yılsonunda kaybınız 68,01 TL olacaktır!

Başka ne diyordu RTE?

"Yıllardır, 'cek, cak, cük...' takılan ile 'enflasyonu' düşüreceğinin müjdesini vermiyor muydu?

RTE'ye yalanlama ise hayrettir, yardımcısı **Cevdet Yılmaz**'dan geldi! Yılmaz, "**İktisadi Sınamak Datası** (ISQ) Mecidi'nin" Kasım ayı olağan toplantısında tүйler üretici bir konuşma ile galiba yalanladı!

Bakın neler söyledi:

"Bu yıl, yüzde 65 civarında gerçekleşeceğimiz enflasyonun ikademe! bir şekilde düşerek 2026 yılında tek haneli rakamlara döneceğini öngörüyoruz!"

Dikkat edin 2014'teğil, gelecek yıl 2015'te de değil 2016'da... Türkçenin ünlü bir tanımlaması akla gelmiyor mu?

"Ölme eşeğim, ölme!"

"Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB)", faiz kararını TÜİK'e göre yüzde 62 olan enflasyonun gölgesinde açıkladı. TCMB, "Para Politikası Kurulu" politika faizini beklentilerin aksine 500 baz puan artışla yüzde 40'a çıkardı. Son artışla TCMB, yeni yönetiminde altıncı faiz artışına imza attı. TCMB karar metninde parasal sıkılaştırma adımlarının kısa zamanda tamamlanacağı mesajını da verdi.

Daha önce RTE "faiz haramdır" inancıyla, faizi indiriyor ve enflasyon ile dolar başlarını alıp uçuyorlardı!

"Türkiye Sigorta Birliği (TSB)" Başkan Yardımcısı **Ahmet Yaşar**, günümüz enflasyonunu şöyle değerlendirdi:

"Merkez Bankası'nın 2008 yılında resmen enflasyon hedeflemesi rejimine geçtiğinden beri bu böyledir. Bundan dolaydır ki, her enflasyon raporu açıklandığında ekonomistler, bankacılar ve analistler bu rapora odaklanırlar.

Geçen hafta açıklanan enflasyon raporunda da birçok önemli ayrıntı vardı. Bu raporda, önce Merkez Bankası enflasyonun ne kadar fazla katlaştığını ve beklentilerin ne kadar çok bozulduğunu gösterdi ve enflasyonda "normale dönüşün", ne kadar uzun zaman alacağını anlattı!

Raporda, çok fazla bilgi ve öngörü vardı, ama her zaman olduğu gibi en fazla ilgi çeken bölüm, haklı olarak, enflasyon tahminlerinde yapılan yukarı yönlü revizyon oldu.

Merkez Bankası yılsonu tahmin orta noktalarını 2023 için yüzde 65, 2024 için yüzde 36 ve 2025 için yüzde 14 olarak yukarı yönlü güncelledi.

Bundan iki yıl önce Eylül ayında para politikasında eksen kayması yaşandığında enflasyon yüzde 19,6'ydı. Merkez Bankası para politikasını gevşetip, faiz indirimlerine başladıktan sonra enflasyon yüzde 70'leri aşmış son 25 yılın en yüksek rakamlarını gördü. Sonra zirvelerden genleşe bile hâlâ yüzde 61'in üzerinde seyreliyor..."

"Türkiye Sigorta Birliği (TSB)" Başkan Yardımcısı **Ahmet Yaşar** ile Cumhurbaşkanlığı Yardımcısı aynı görüşü paylaşıyorlar mı?

Ekonomistler de, TCMB'nin bu analizlerinin potansiyelini altında bir büyüme öngörüsü olarak şöyle ele alıyorlar:

"**Bloomberg TV**" yayınına katılan "İş Portföyü Genel Müdür Yardımcısı" **Nilüfer Sezgin**, "Orta Vadeli Programlar'da (OVP)" şöyle konuştu:

"Bu yıl için öngörülen yüzde 4,4 ve önümüzdeki yıl için öngörülen yüzde 4'lük büyüme tahminlerinin ekonomide sığumaya işaret eden rakamlar olmadığını, dolayısıyla piyasada en fazla sorgulanan konulardan birinin öngörülen bu büyümele enflasyonun nasıl düşürüleceği konusudur!"

Sezgin, "TCMB'nin açık tahminini negatife çekmiş olmasının potansiyel altında bir büyüme eğilimi öngördüğünü gösterdiğini" ifade etti.

Sezgin, "OVP'de öngörülen bir büyüme olmayabileceği anlamına da geliyor. Bu da yüzde 4'lük büyümeye götürmeyecektir" dedi.

RTE iktidara geldiğinde, dolar 1,67 TL idi... Türkiye'de 19 yılda dolar yüzde 428,4, Avro ise yüzde 522 arttı. Türk Lirası'nın değer kaybı ise aynı dönemde dolar karşısında yüzde 91,1, Avro karşısında yüzde 83,9'a ulaştı.

Bu yıl, dolar 1 Haziran'da 20,80 TL idi, 22 Kasım'da 28,83 TL'ye çıktı!

"Demokrat Parti İstanbul Milletvekili" **Cemal Enginyurt**, günümüzün bazı gıda fiyatlarını kilo ve litre olarak şöyle derlemiş:

Domates 24,90TL, Salatalık 24,90 TL, Beyaz peynir 220TL, tavuk kanat 159 TL, Kyma 345 TL, süt 35,90 TL, zeytin 225 TL, Ayçiçek yağı 65 TL, çay 137 TL... Buyurun afiyet olun!!

DEVLET Opera ve Balesi (DOB) Genel Müdürlüğü, Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat depremlerinden etkilenen illerde çocukların yaralarını sarmak, onlara moral vermek ve yüzlerini güldürmek amacıyla gezici kamyon sahnelerinde "Şekeronya" çocuk müzikali sergiliyor.

Mersin Devlet Opera ve Balesi'nin Hatay turnesi kapsamında "Şekeronya", 25 Kasım Cumartesi saat 12.00'de **İstanbul Sanayi Odası** Konteyner Kent'te, saat 15.00'te Savunma Sanayii Konteyner Kent'te; 26 Kasım Pazar ise saat 12.00'de Katar 2 Konteyner Kent'te depremzede miniklerle buluşacak.

Sanayide Atatürk politikalarına dönülsün

ISO Meclisi'nin Kasım ayı gündemi '21. yüzyılda **sanayi**' oldu. Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın katıldığı toplantıda konuşan **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Sürdürülebilir finansmanı destekleyecek ve yeşil yatırım ortamını güçlendirme konusunda kamunun **sanayide** üstleneceği öncü ve yol gösterici rol son derece değerli olacaktır" dedi. 1929 yılındaki Büyük Buhran sonrasında Türkiye'de **sanayi** atılımı kamu öncülüğünde gerçekleştirilmişti

RECEP BAHAR / DETAY HABER

İstanbul Sanayi Odası (İSO)

Meclisi'nin Kasım ayı olağan toplantısı "21'inci Yüzyılın Yüksek Teknoloji ve Yeşil Ekonomiye Dayalı **Sanayisini** Oluşturmak İçin Devlet-Özel Sektör İşbirliğini Geliştirmenin Önemi" ana gündemi ile Odakule'de düzenlendi. **ISO** Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**'ın açılış konuşmasını yaptığı toplantıya Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz konuk olarak katıldı ve gündeme ilişkin değerlendirmelerde bulundu. Yılmaz, AK Parti'nin iktidara geldiği 2002 yılı ile 2023 yıllarını karşılaştırdığı sunumunda, "Son 20 yıl içerisinde dünyanın yıllık büyüme performansı ortalama yüzde 3.6 seviyelerinde gerçekleşti. Türkiye ise aynı dönemde yıllık ortalama yüzde 5.4 büyüdü. Son üç yıla baktığımızda ise küresel büyümenin kümülatif olarak yüzde 7 seviyelerinde olduğunu görüyoruz. Türkiye ise aynı dönemde yüzde 20'ye yakın bir büyüme yaşadı" dedi. Belirsizliğin ekonominin düşmanı olduğunu söyleyen Yılmaz, "Mayıs ayındaki seçimlerle siyasi belirsizlik ortadan kalktı. Önümüzdeki yıl yapılacak olan yerel se-

çimler makroekonomik politikaları belirlemeyecektir. Katılımcı bir anlayışla hazırladığımız Orta Vadeli Programla (OVP) da ekonomi politikalarındaki belirsizlik ortadan kalktı" dedi. Bu yıl sonunda enflasyonun yüzde 65'e ulaşacağını kaydeden Yılmaz, "Enflasyon baz etkisinin ortadan kalkmasıyla birlikte önümüzdeki yılın ortalarından itibaren düşüşe geçecektir" şeklinde konuştu.

Yüksek teknolojik ürün isteniyorsa...

Türkiye'nin büyük hedefleri olan bir ülke olduğunu ifade eden **Erdal Bahçivan** da şunları söyledi: "Daha hızlı ve daha kaliteli bir ekonomik büyüme, toplumsal refahın artışı, bürokratik engellerin azaltılması, ihracatımızın artması ve daha nitelikli bir kompozisyona kavuşması sadece iş dünyamızın değil bu ülkede yaşayan herke-

sin ortak dilek ve beklentisidir. Türkiye'nin önümüzdeki dönemde yüksek teknoloji **sanayi** ürünlerini yüksek yerlilik oranı ile üretebilmesinin yolu; özel sektörü destekleyecek uzun va-

deli, bütüncül ve akıllı politikalarla geçiyor. İşte bu noktada 'girişimci devlet' tezi eşliğinde özel sektör-devlet iş birliği ve üretim ekonomisini destekleyecek 'yenilikçi finansmanın' önemi ortaya çıkıyor. Girişimci devletten kasıt, geçmişteki devlet anlayışında olduğu gibi devletin her şeye hükmetmesi, her yerin patronu olması değildir. Geçmiş ezber ve ideolojileri dikkate almadan bu yüzyılın şartlarına uyan, özel sektörün tek başına altından kalkamayacağı yatırımlara öncülük ve kaynak sağlayan bir devlet anlayışını öne çıkarmaktır. Özellikle yeşil girişimlerin gelişimi konusunda ortada büyük bir ihtiyaç ve potansiyel

olmasına rağmen kaynak ve finansman açığı sorunu henüz çözülebilmemiş değil. Bu bağlamda sürdürülebilir finansmanı destekleyecek ve yeşil yatırım ortamını güçlendirecek kurumsal düzenlemelerin hayata geçirilmesi için, kamunun ve kamuya ait finansman kurumlarının üstleneceği öncü ve yol gösterici rol de son derece değerli olacaktır."

Girişimci Devlet Paradigması

Türkiye'nin uzun vadeli geleceğini güçlü bir şekilde dizayn edebilmek için 21'inci yüzyıla özgü 'Girişimci Devlet Paradigması (Modeli)' eşliğinde mutlaka ve mutlaka farklı ve güçlü yatırımlara ihtiyacı olduğuna vurgu yapan **Erdal Bahçivan**, "Kaynaklar doğru ve verimli kullanılmalı. İçinde bulunduğumuz dönem, kaynak sıkıntılarının herkes tarafından kabul edildiği bir dönemdir. Önemle vurgulamak isterim ki bizler ülke olarak en önemli kaynak aktarımını, Türkiye'nin yarınlarını oluşturacak, katma değerler verecek, döviz yaratacak, nitelikli istihdam yaratacak olan **sanayi** yatırımlarına yoğunlaştırmalıyız" diye konuştu.

“HATAY, SANATIN İYİLEŞTİREN ETKİSİ İLE MORAL BULACAK”

TANIK HABER-Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü (MDOB), doğal afetlerde toplumun moral ve motivasyonunu korumak ve yükseltmek için sanatın iyileştiren gücünü toplumla buluşturuyor.

Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürü ve Genel Sanat Yönetmeni Tan Sağtürk'ün bizzat ilgilendiği ve sıklıkla ziyaret ettiği deprem bölgesindeki vatandaşlar ve özellikle çocuklar için moral turneleri devam edecek.

Tan Sağtürk; “Devlet Opera ve Balesi Genel Müdürlüğü olarak, deprem ve afet dönemlerinde toplumsal dayanışma çok önemli ve bu dayanışmanın sanatın iyileştiren gücüyle yapılmasını çok önemsiyoruz. Sanatın, duygu ve düşüncelerimizi ifade etmenin yanı sıra ruhsal iyileşmeye de katkıda bulunan bir araç olduğuna inanıyoruz. Bu nedenle, deprem ve afet bölgelerinde "Şekeronya" gibi çocuk müzikleriyle, gezici sahnelerimiz aracılığıyla gerçekleştirdiğimiz etkinliklerle, çocuklarımıza ve toplumumuza bir nebze olsun moral katkıda

bulunmayı hedefliyoruz,” dedi.

Mersin Devlet Opera ve Balesi 6 Şubat depreminden etkilenen bölgede yer alan Kahramanmaraş, Adıyaman, Osmaniye, Diyarbakır, Gaziantep, Elazığ, Malatya, Şanlıurfa, Kilis ve Hatay'da gerçekleştirilen etkinliklerle bölgedeki çocukların yaralarını sarmak, onlara moral vermek ve yüzlerini güldürmek amacıyla gezici kamyon sahnelerinde "Şekeronya" çocuk müzikalini sergilemişti. Hatay'da 25 ve 26 Kasım tarihlerinde gerçekleştirilecek turnede depremde etkilenen çocuklara moral ve motivasyon sağlanması hedefleniyor.

Mersin Devlet Opera ve Balesi'nin Hatay turnesi kapsamında, "Şekeronya" adlı çocuk müzikali 25 Kasım Cumartesi günü saat 12.00'de **İSO (İstanbul Sanayi Odası)** Konteyner Kent'te, aynı gün saat 15.00'te Savunma **Sanayii** Konteyner Kent'te ve 26 Kasım Pazar günü ise saat 12.00'de Katar 2 Konteyner Kent'te depremde etkilenen çocuklarla buluşacak.